

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.01.00/610/51604
Konu : Soru Önergesi

17./03/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 12/02/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02/ 11285 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Hulusi GÜVEL'in 7/6665 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EKLER:

EK-1 Cevap (2 sayfa)

EK-2 Liste (2 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN HULUSİ GÜVEL'İN 7/6665 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi 1'inci fıkrası (a) bendinde "Yurdumuzdaki korunması gerekli taşınır kültür varlıklarının korunmasını, tahribini ve kaçırılmasını önleyici tedbirleri almak." Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmaktadır.

Bu itibarla;

SORU 1 : Müzelerimizin envanterinde bulunan taşınır kültür varlıklarından kaç tanesi kayıptır? Söz konusu eserler hangi tarihlerde çalınmışlardır? Müzelerimizden çalınan eserler ile ilgili yapılan adli/idari soruşturmalar sonuçlanmış mıdır? Yapılan soruşturmalar sonrasında Bakanlığınız personelinden olayla ilgisi olan kaç kişi saptanmıştır?

CEVAP 1: Bakanlığımızın müzelerle ilgili yeni politikaları kapsamında, 2006 yılından itibaren Bakanlık müfettişleri ve Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü uzmanları tarafından müzelerin ihtiyaçlarını ve eksikliklerini tespit etmek, envanterlerinde kayıtlı eserlerin sağlıklı bir şekilde sayımını yaparak envanter bilgilerindeki eksikliklerini gidermek ve müzecilik hizmetlerine ilişkin yürütülen iş ve işlemlerdeki farklılıkları ortadan kaldırarak koordinasyonu sağlamak amacıyla müzelerimiz kapsamlı bir denetime tabi tutulmuş ve tutulmaktadır.

Söz konusu çalışmalar kapsamında 98 müze müdürlüğünden 95'inde denetlemeler gerçekleştirilmiş olup yapılan denetlemeler sonucunda düzenlenen teftiş raporlarında; 1.185 eserin bulunmadığı (371 arkeolojik, 714 sikke, 100 etnografik) 1.241 eserin taklit (286 arkeolojik, 955 sikke) olduğu tespit edilmiştir. Bu eserlere ilave olarak, müzelerin kuruluşlarından bu yana 2863 sayılı Kanun'un 23'üncü ve 24'üncü maddelerindeki eser tanımlarına girmeyen 20.574 obje belirlenmiştir.

Bu kapsamda müzelerimizden kaybolan veya çalınan yurt içi ve yurt dışında bulunması amacıyla, ulusal ve uluslararası boyutta her türlü işlem gerçekleştirilmiş olup takipleri; Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı, Bakanlığımız, İçişleri, Dışişleri, Adalet Bakanlıklarıyla ve Valilikler ile birlikte sürdürülmektedir.

Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığınca, çeşitli müze müdürlüklerinde çalıştığı, kaybolduğu, sahtesiyle değiştirildiği iddia edilen eserlerle ilgili olarak 2003 sonrası yapılan inceleme ve soruşturmalar sonucunda toplam 32 personel hakkında; 4 yazılı dikkat çekme, 5 uyarma, 12 kınama, 7 aylıktan kesme, 6 Devlet memurluğundan çıkarma cezası uygulanmış; 6 olayda tazmin yükümlülüğü getirilmiş; 6 kişi, haklarında ayrıca yasal işlem yapılmak üzere Cumhuriyet Savcılıklarına sevk edilmiştir.

SORU 2 : Adana ilimizde bulunan müzelerimizin envanterinde olup çalınan kaç eser vardır? Söz konusu eserler hangi tarihlerde çalınmışlardır? Adana ilimizde bulunan müzelerden çalınan eserler ile ilgili yapılan adli/idari soruşturmalar sonuçlanmış mıdır? Yapılan soruşturmalar sonrasında Bakanlığınız personelinen olayla ilgisi olan kaç kişi saptanmıştır?

CEVAP 2 : Adana Arkeoloji Müzesi Müdürlüğünün 2007 yılındaki genel teftişinde tespit edilen envantere kayıtlı olup da bulunamayan 30 adet etnografik eser ile sayılamayacak/kullanılamayacak derecede yıpranmış 395 adet etnografik eserlerle ilgili olarak yapılan soruşturma sonucunda eserlerin bedelinin sorumlu arkeologdan tazmin edilmesi ve söz konusu arkeologun yazılı olarak dikkatinin çekilmesi uygun bulunmuştur.

Ayrıca, Adana Müzesi Müdürlüğünde 09/03/1988 tarihli ihbar dilekçesi üzerine yapılan soruşturma sonucunda, dönemin Müze Müdürü ve Müdür Yardımcısına kaybolan eserler ödettirilmiş ve bu yöneticiler Devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılmışlardır. Ancak idari yargı söz konusu cezaları iptal etmiştir.

SORU 3 : BM UNESCO Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşme hükümlerince yurt dışına kaçırılan taşınır kültür varlıklarımızdan kaçının iadesi sağlanmıştır? Anılan sözleşme hükümlerine göre başka ülkelere ait kaç eser saptanmıştır? Kaçı iade edilmiştir?

CEVAP 3 : Son on yılda İngiltere, İsviçre, Fransa, Avusturya, Danimarka, Birleşik Arap Emirlikleri ve Almanya'dan toplam 2.439 adet eserin ülkemize iadesi sağlanmıştır. (EK- 1)

Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Fransa, İngiltere, İtalya, Danimarka, Ukrayna, Sırbistan, Hırvatistan ve Bulgaristan'da çoğu sikke olmak üzere yaklaşık 2.500 eser tespit edilmiş olup iadesi için gerekli girişimler Bakanlığımız ve koordinasyon halinde çalışılan diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde yürütülmektedir.

Yasadışı yollardan, gümrüğe beyan edilmeden ülkemize giriş yapan kültür varlıklarının UNESCO 1970 Sözleşmesi hükümlerince, ait oldukları ülkelere geri verilmesi için gerekli girişimler Dışişleri ve İçişleri Bakanlıkları aracılığıyla yapılmaktadır.

1998-2008 YILLARI ARASINDA ÜLKEMİZE İADESİ SAĞLANAN ESER SAYISI

	ESERİN ADI	BULUNDUĞU YER	İADE TARİHİ	SAYISI
1	Kurşun Mühür	A.B.D.	1998	1
2	Atatürk'ün Gümüş Sigara Tabakası	A.B.D.	1998	1
3	Herakles Lahdine ait Henkel Koleksiyonunda Bulunan Eserler	Almanya	1998	2
1998 Yılı TOPLAM: 4				
1	Divriği Ulu Camii'ne Ait Ahşap Pano	A.B.D.-İngiltere	1999	5
2	Manş Denizi Batığı'ndaki Eserler	İngiltere	1999	7
3	Konya Beyşehir Eşrefoğlu Camii Giriş Kapısı Panoları	Danimarka	1999	2
1999 Yılı TOPLAM:14				
1	Heathrow Havaalanı'nda Ele Geçirilen Eserler	İngiltere	2000	200
2	Menil Koleksiyonundaki Zeugma Mozaigine Ait Parçalar	A.B.D.	2000	2
3	Nuruosmaniye Kütüphanesi'nden Çalınan Kur'an	A.B.D.	2000	1
4	Oklahoma Eserleri	A.B.D.	2000-2001	144
2000 Yılı TOPLAM:347				
1	Kalsruhe'den İade Edilen Pişmiş Toprak Heykelcik	Almanya	2001	1
2	Topkapı Sarayı Müzesi'nden Çalınan Kur'an-I Kerim	Kıbrıs	2000	1
3	Tutlingen'de Ele Geçirilen Bizans Dönemine Ait Eserler	Almanya	2001	93
4	Bremen'de Ele Geçirilen Eserler	Almanya	2001	30
5	Mermer Kabartma Levha	Almanya	2001	1
2001 Yılı TOPLAM:126				
1	Bronz Dionysos Heykeli	İngiltere	2002	1
2002 Yılı TOPLAM: 1				
1	Zürih'de Ele Geçirilen Eserler	İsviçre	2004	396
2004 Yılı TOPLAM:396				
1	II. Abdülhamit'e ait Eşyalar	Fransa	2005	18
2005 Yılı TOPLAM: 18				
1	Afrodisias Friz Bloğu	İngiltere	2006	1
2006 Yılı TOPLAM: 1				
1	316 Adet Eser	Avusturya	2007	316
2	Roma Yüzüğü	İngiltere	2007	1
3	22 Adet Taş ve 1 Adet Bronz Eser	B.A.E.	2007	23
4	Münih'de İade Edilen Sikkeler	Almanya	2007	4
5	Nürnberg'de Ele Geçirilen Mermer Stel Parçalar	Almanya	2007	2
6	Laodikya Antik Kentinden Çalınan Bronz El	İsviçre	2007	1
7	Agora Örenyerinden Çalınan Heykel Başı	Almanya	2007	1
8	Zırhlı İmparator Heykelinin Başı	Almanya	2007	1
2007 Yılı TOPLAM:349				

1	Karachi Müzesinden Calman Heykel Basi	Almanya	2008	1
2	Bremen'den İadesi Sağlanan Eserler	Almanya	2008	1182
2008 YILI TOPLAMI				1183

SON 10 YILDA ÜLKEMİZE İADESİ SAĞLANAN ESERLERİN GENEL TOPLAMI: 2439

